

Dit is een uiterst belangrijke ontdekking als het gaat om het innerlijke leven. Want het uiterlijke zelf is bang voor en vermijdt alles wat boven zichzelf uitgaat en verder gaat dan dat uiterlijke zelf. Het is doodsbang voor de schijnbare leegte en duisternis van het innerlijke zelf. De hele tragedie van de “verstrooiing” is precies dat het een vlucht is van alles wat het meest echt, nabij en oprecht is in onszelf. Het is een vlucht voor het leven en voor de ervaring daarvan. Het is een poging om een sluier van objecten tussen onze geest en de ervaring van haarzelf te plaatsen. Het is daarom een zaak van grote moed en spirituele energie om ons af te wenden van deze afleidingen en ons voor te bereiden op de ontmoeting met die *onmiddellijke* ervaring van leven, van aangezicht tot aangezicht, een die onverdraaglijk is voor de uiterlijke mens. Dat is alleen maar mogelijk als, door een gave van God (St. Thomas zou zeggen dat dit de gave van Vrees is, of die van heilig ontzag) we in staat zijn ons innerlijke zelf niet als een vacuüm te zien maar als een *peilloze diepte*, niet als leegte maar als een volheid. Deze verandering van perspectief is onmogelijk als we bang zijn en angstig blijven voor eigen nietigheid, zolang we bang zijn voor angst, bang voor armoede, bang voor verveling- zolang we weglopen voor onszelf.

Wat we nodig hebben is de gave van God die ons in staat stelt niet alleen onszelf in ons zelf te vinden: maar Hem en dan wordt onze nietigheid Zijn alles. Dat is niet mogelijk zonder de bevrijdende ervaring van communicatie en nederigheid. We hebben daar geen talent voor nodig, ook niet alleen maar inzicht, maar ‘*de gave der tranen*’ (*sorrow* = rouwmoedigheid?) die zichzelf geeft in *liefde* en *vertrouwen*.